

Artikel van website www.arsacal.nl

In een interview in de Volkskrant heeft staatssecretaris Sander Dekker zijn wetsvoorstel toegelicht dat het stichten van scholen gemakkelijker moet maken. De kop van het artikel luidt: 'De wensen van de ouders belangrijk'. Dat klinkt goed. Of toch niet? Donderdagavond 14 januari vroeg EO's *Dit is de dag* naar mijn mening als onderwijsbisschop.

Er is reden om enigszins wantrouwend te zijn want staatssecretaris Dekker heeft niet direct een geweldige 'record' waar het om het concept en de levensbeschouwelijke diversiteit van het onderwijs gaat. Al eerder heb ik gemeld dat zijn beeld van een (levensbeschouwelijke) onderwijsrichting mijns inziens gaat in de richting van een toefje slagroom op een taart (het onderwijs zelf) dat je kunt aanbrenge(n) of verwijder(en) (en dat je - als je verstandig wordt en aan je gezondheid denkt - verwijdert).

Dat is de conclusie die ook nu getrokken lijkt te moeten worden. Als de staatssecretaris concreet wordt en met een voorbeeld komt, begint hij over iPad scholen. Maar dat gaat niet over een richting, maar over een onderwijskundige methode, die prima bij algemeen-bijzonder onderwijs past (maar ook een katholieke school of wat voor school dan ook zou ervoor kunnen kiezen om met iPads te werken). Die methode kan overigens morgen al weer volkomen obsoleet zijn of in ieder geval: al voordat de kinderen de school weer hebben verlaten...; een iPad is een apparaatje dat nu toevallig vrij goed in de markt ligt. Dekker geeft in het interview aan dat het nu moeilijk is een iPad school te stichten omdat iPad geen levensbeschouwing is; hij laat daarbij weten dat een iPad school in het huidige bestel als katholiek of protestant "vermomd" moet worden. Tegelijk wil hij allerlei nieuwe mogelijkheden openen. Maar waarom zou een iPad school vermomd moeten worden? En het probleem dat er maar een bepaald aantal leerlingen over scholen te verdelen is en die onderwijsinstellingen een bepaalde grootte moeten hebben, wordt natuurlijk niet minder als het gemakkelijker wordt om allerlei verschillende schoolconcepten uit te proberen.

Op dit moment bepaalt de minister na advies van de Onderwijsraad of er sprake is van een richting op basis waarvan een school bekostigd wordt. Een aantal richtingen is standaard erkend. Naast confessionele levensbeschouwelijke richtingen is dat de richting algemeen-bijzonder. Op eenvoudige wijze kan binnen dit kader extra ruimte worden gemaakt voor scholen met een bijzonder concept, zoals bijvoorbeeld onze kathedrale koorschool.

De visie die bij de staatssecretaris tot uiting komt, lijkt te zijn dat onderwijs een waardenrijk gegeven is, het overdragen van kennis en vaardigheden en leerlingen "vaten" om met die kennis en kundes te vullen. Maar dat is natuurlijk niet de werkelijkheid. Onderwijs is vorming en opvoeding. Belangrijker dan wat de leerling precies leert aan kennis en vaardigheden is wat het onderwijs bijdraagt aan de totale vorming van de persoon van de leerling. Het gaat allereerst om een mens die gediend wordt door de school.

Dat ouders vrijheid hebben in het kiezen van scholen voor hun kinderen (en dat de oudere kinderen daar geleidelijk zelf steeds meer in betrokken zijn) en dat de ouders nauw met scholen samenwerken, is een groot goed. Scholen helpen ouders bij de opvoeding. Maar de meer fundamentele keuzes in die opvoeding maken zij in feite - meer of minder bewust - vanuit een mensvisie en levensbeschouwing.

Een woud van richtingen op allerlei bases zoals een iPad school (krijgen we ook een anti-mobieltjes-school?) waarbij de burgerlijke overheid gaat toetsen, vergroot juist de kansen op manipulatie en het beperken van vrijheid.

Zal staatssecretaris Dekker nog met een echt goed plan komen of gaat het alleen om het doordrukken van een seculiere agenda?

+Jan W.M. Hendriks

Bisschop-referent voor het onderwijs